

АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД

ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОУЧВАНЕТО НА МНЕНИЕТО НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ В РУСЕНСКА ОБЛАСТ ЗА РЕФОРМАТА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА

в изпълнение на проект „Съдебната реформа под лупа“

Русе, януари 2020 г.

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG05SFOP001-3.003- 0043, „Съдебната реформа под лупа“ се реализира с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от ЕС чрез Европейския социален фонд

ВЪВЕДЕНИЕ

Проект № BG05SFOP001-3.003- 0043, „Съдебната реформа под лупа“ е изпълняван от Сдружение „Център „Динамика“ - Русе в партньорство с „Клуб Отворено общество“ - Русе и Районен съд – Русе. Той се реализира с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от ЕС чрез Европейския социален фонд по процедура BG05SFOP001-3.003 „Граждански контрол върху реформата в съдебната система“.

Основната цел на проекта е прилагане на гражданския контрол върху реформата в съдебната система на територията на Районен съд - Русе и повишаване на прозрачността върху работата по гражданските дела. Специфичните цели на проекта са:

1. Повишаване на гражданското участие за наблюдение на съда и по-конкретно мониторинг на делата по Семейния кодекс, ЗЗД, Закона за собствеността, дела по Закона за защита от домашното насилие и др.
2. Подобряване имиджа на съдебната власт като гарант на върховенството на закона и като власт, осигуряваща защитата на правата и законните интереси на гражданите и бизнеса.
3. Осигуряване на ефективна комуникация между съд, граждани и бизнес.
4. Въвеждане на иновативен механизъм за обратна връзка с гражданите от Районен съд - Русе.
5. Облекчаване на достъпа до правосъдие и съдебна защита на гражданите чрез въвеждане на нови образци и формуляри на жалби, заявления, указания.
6. Отправяне на предложения за подобряване работата на Районен съд - Русе.
7. Популяризиране на системата за правна помощ сред гражданите.
8. Трансфер на добри съдебни практики от страните-членки на ЕС.
9. Повишаване капацитета на партньорските организации за съвместна работа при осъществяване на реформата в съдебната система.

Проектът се изпълнява на територията на област Русе.

Дейностите са насочени към анализ на работата на Районен съд - Русе, чрез анкетно проучване на мнението на граждани, НПО, бизнес организации, разработване на практически указания и образци на документи, предназначени за уязвими групи граждани с цел гарантиране на ефективен достъп до правосъдие; провеждане на Кръгла маса за популяризиране на конкретни мерки за оптимизиране дейността на Районен съд - Русе в интерес на гражданите; изработване на медийна стратегия на Районен съд - Русе; прилагане на система за гражданско

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG05SFOP001-3.003- 0043, „Съдебната реформа под лупа“ се реализира с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от ЕС чрез Европейския социален фонд

наблюдение върху дейността и работата на съда; анализиране на медийното отразяване на работата на Районен съд - Русе и проучване на добри европейски практики за ефективната работа на съдебната система, популяризиране на постигнатите резултати чрез: едnodневна конференция, тематични лекции в русенските училища.

Целевите групи по проекта са: граждани, НПО, бизнес организации, държавни и европейски институции и самите служители на Районен съд - Русе.

В резултат от дейностите ще се осигури:

- Повишаване на взаимодействието между администрацията и гражданите.
- Граждански контрол върху работата на Районен съд - Русе.
- Доклад с анализ на мнения на гражданите за реформата в съдебната система.
- Доклад с анализ на мнението на бизнеса за работата на съдебната система.
- Проучени нагласите на служителите в Районен съд - Русе за реформата в съдебната система.
- Приложен механизъм за обратна връзка от гражданите в Районен съд - Русе.
- Отправени препоръки за подобряване на съдебната система.
- Стимулиран диалог между гражданите, бизнеса и съдебните институции.
- Подобен достъп на гражданите до съдебната система.
- Повишена информираност на гражданите за реформата в съдебната система.
- Подобен обществен имидж на съдебната система на местно ниво.

Настоящото проучване е съставна част на **Дейност 1 „Проучвания и анализ на работата на Районен съд - Русе. Изработване на механизъм за обратна връзка и оценка на дейността на институцията”** от изпълнявания Проект № BG05SFOP001-3.003- 0043, „Съдебната реформа под лупа“. Дейност 1 е в изпълнение на специфични цели 2 и 6, съответно: Подобряване имиджа на съдебната власт като гарант на върховенството на закона и като власт, осигуряваща защитата на правата и законните интереси на гражданите и бизнеса; Отправяне на предложения за подобряване работата на Районен съд - Русе.

Целта на тази дейност е установяване на актуалното равнище на общественото доверие в съдебната власт сред ключови групи като НПО, бизнес, граждани. Предвидено е и анкетно проучване сред служителите в Районен съд - Русе за техните нагласи и очаквания от съдебната реформа. Получените резултати ще бъдат широко разпространени сред обществеността.

Задачата на проучванията е обобщената информация от анкетираните вътрешни и

----- www.eufunds.bg -----

външни публики на Районен съд - Русе да проследи евентуална промяна в нагласите, оценките и доверието сред обществеността в бъдещ период от време, както и за предприемане на конкретни корекционни мерки в дейността на институцията.

В обхвата на Дейност 1 попадат задачи, свързани с провеждане на анкетно проучване сред предварително определени външни и вътрешни целеви групи; обработка на резултатите /анкетните карти/ от проведеното проучване; анализ на резултатите от проведеното проучване, изводи и препоръки, оформени като аналитични доклади по отделните целеви групи.

МЕТОДИКА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ СРЕД НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ ОТ РУСЕНСКА ОБЛАСТ

(Методиката за провеждане на анкетното проучване представя общата рамка, обхвата, техническите параметри и технологията на проучването и цели да подпомогне процеса по съставянето на анкетните карти и работата анкетъорите на терен. Тя задава структурата и групата от въпроси, които анкетните карти трябва да съдържат, в зависимост от спецификата на целевите групи, както и изискванията по определянето и осигуряването на представителната извадка от респонденти.)

ЦЕЛ НА ПРОУЧВАНЕТО: Динамичните промени в съдебната система през последните години доведоха до определянето на нови приоритети и пренасочване на вниманието към новите предизвикателства, придобили актуалност в хода на провеждащата се съдебна реформа. Съдебната власт трябва да се отвори повече към представителите на гражданското общество, оптимално да използва наличните човешки и материални ресурси, да усъвършенства съдебните процеси и процедури, да внедри съвременни информационни технологии, да оценява и анализира ефективността на собствената си дейност - в съответствие със законодателните изисквания и обществените очаквания. В този контекст, пред проучването се поставят няколко конкретни цели:

- Установяване степента на общественото доверие и на обществените очаквания от работата на съдебната система, и в частност на Районен съд - Русе;
- Събирането на достатъчен оценъчен и фактологичен материал за разработване на обстоен анализ, с препоръки за подобряване на обществения образ и работата на съда.

ИЗПОЛЗВАН МЕТОД

Пряка анонимна анкета, с 22 (двадесет и два) затворени и открити въпроса, съобразени

----- www.eufunds.bg -----

със спецификата на целевата група и с формулирани от изследователя варианти на възможните отговори. По свое желание изследваното лице може да допълни отговорите или да направи собствен коментар в свободен текст на някои от поставените въпроси.

ИЗПОЛЗВАН ИНСТРУМЕНТАРИУМ

1. Анкетни карти, съставени съобразно характеристиките на изследваните ключови групи:
– неправителствени организации

Формулировката на въпросите трябва да е кратка и ясна за респондентите. Въпросите да са еднозначни и да не позволяват грешна интерпретация на изследваните проблеми. Когато въпросът позволява посочване на повече от един вариант на отговор, обстоятелството изрично се отбелязва като забележка в анкетната карта.

Анкетните карти съдържат и въпроси, изясняващи профила на анкетираните лица.

2. Анкетъори за провеждане на изследването.

Анкетъорите са предварително подготвени и инструктирани лица, които провеждат анкетата при спазване на постановките на тази методика.

3. Организация на провеждане на проучването

Проучването се провежда в рамките на Проект № BG05SFOP001-3.003- 0043 „Съдебната реформа под лупа“, с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ и Европейския социален фонд. Дейностите по неговото провеждане се осъществяват чрез партньорското сътрудничество между Център “Динамика”, Клуб “Отворено общество” - Русе и Районния съд - Русе.

4. Обем на извадката неправителствени организации:

Планираният обем на изследваната съвкупност е минимум 20 неправителствени организации (НПО) от Русенска област.

(Методиката се предостави като базов документ за ползване на съставителите на анкетните карти и анкетъорите!)

Анализът се основа на анкетно проучване по метода на пряко анкетиране, проведено на територията на Русенска област в периода октомври – ноември 2019 година. Той представя оценка на резултатите от проведените анкети за установяване степента на общественото доверие и на обществените очаквания от работата на съдебната система, и в частност на РС – Русе, и съдържа препоръки за подобряване на обществения образ и работата на съда и предложения за усъвършенстване на административните практики.

----- www.eufunds.bg -----

ПРОФИЛ НА АНКЕТИРАНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ (НПО) В ОБЛАСТ РУСЕ

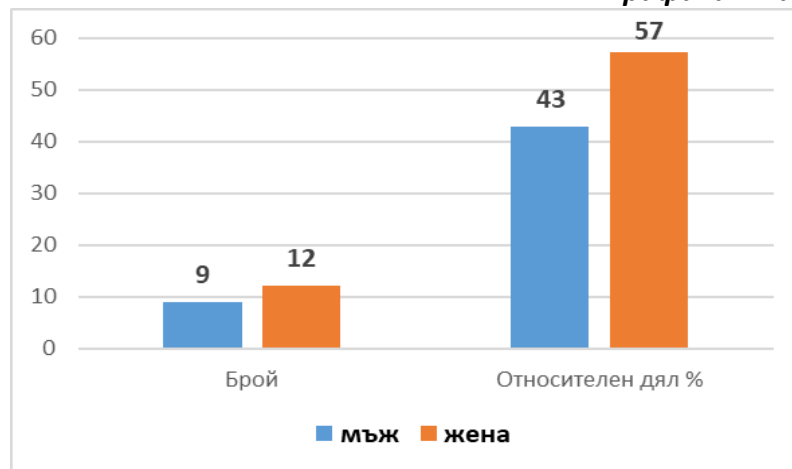
В рамките на анкетата са проучени **общо 21 респонденти**, представители на НПО с различна дейност и регистрация – сдружения, фондации. Те работят в сферата на социалните дейности, образованието, икономическото развитие, спорта и туризма, младежта, развлеченията, читалищното дело и др.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ПОЛ НА АНКЕТИРАНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НПО

Пол	Брой	Относителен дял%
мъж	9	43
жена	12	57

От анкетираните в проучването общо 21 (двадесет и един) представители на НПО, мъжете са 9, а жените – 12, т.е. съответно 43% и 57%. Резултатът еслучаен и съотношението по пол дава само една обща представа за представителството в НПО.

Графика 1 Разпределение по пол

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА АНКЕТИРАНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НПО

Възрастов диапазон	Брой	Относителен дял %
18-29 години	0	0
30-49 години	10	48
над 50 години	11	52

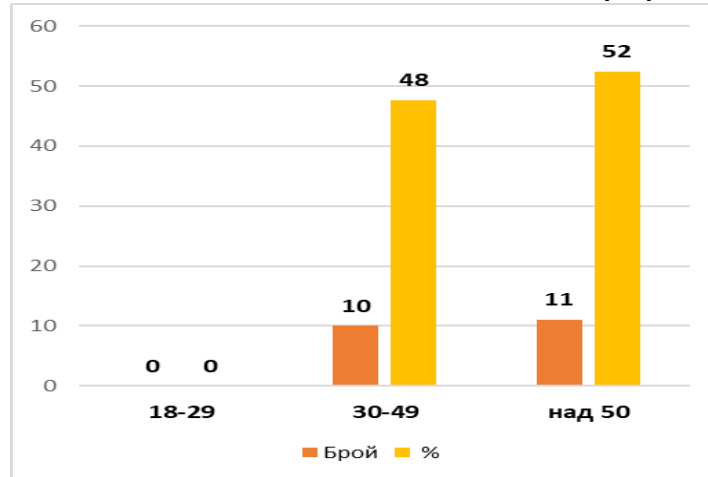
Резултатите от попълнената анкета в частта възрастов диапазон показват, че 48% от представителите на нестопанския сектор са над 50 години, а другите 11 анкетираните са във възрастовите граници 30-49 години (52%). Средучастниците в проучването няма от първата група

www.eufunds.bg

– младежи от 18 до 29 години. С други думи, възрастовата структура при представителите на НПОе с чувствителен превес на лица с по-богат житейски и професионален опит.

Графика 2 Възрастов диапазон

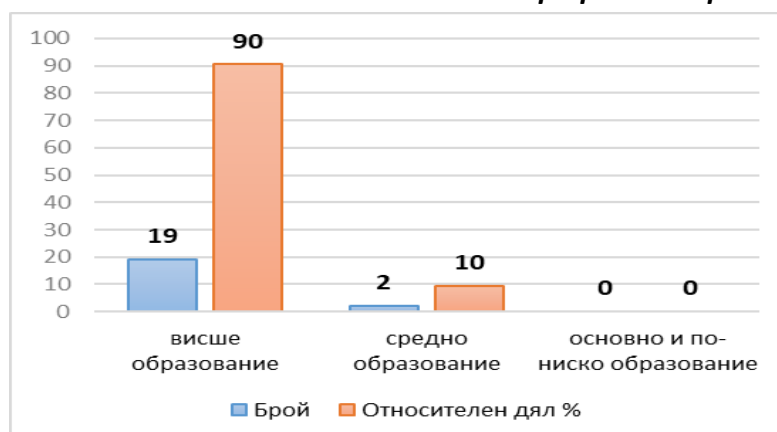

ОБРАЗОВАТЕЛНА СТРУКТУРА НА АНКЕТИРАНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НПО

Образование	Брой	Относителен дял %
висше	19	90
средно	2	10
основно и по-ниско	0	0

От анкетираните в проучването общо 21 представители на НПО преобладаващата част са с висше образование - 19 души, а останалите 2 са със средно образование, което като съотношение е съответно 90% и 10%. От анкетираните няма хора с основно и по-ниско образование. Тази силно изразена доминация на респондентите с висше образование предполага, дава известна гаранция за високо качество на изразените мнения.

Графика 3 Образователна структура

www.eufunds.bg

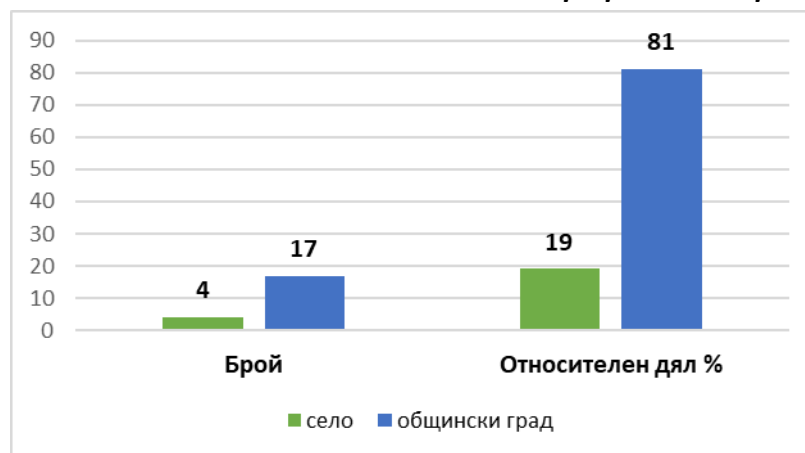

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ НА АНКЕТИРАНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НПО

Местоживеене	Брой	Относителен дял %
село	4	19
общински град	17	81

Според местоживеенето (където обикновено са и седалищата на съответната организация, която се ръководи от лицето) от анкетирани общо 21 представители на НПО преобладаващата част са от общински град- 17 души, което като относителен дял е 81%, а останалите 4 са със статус жители на село (19%).

Графика 4 По признак местоживеене

АНАЛИЗ НА ОТГОВОРИТЕ ОТ АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ СРЕД НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Въпрос 1. Имате ли доверие в съдебната система като цяло?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да	0	0
по-скоро да	9	43
не	3	14
по-скоро не	9	43
нямам мнение	0	0
Общо	21	100

По-голямата част от анкетирани дават негативна оценка – трима отговарят на така зададения въпрос с твърдо „не“, а деветима, че по-скоро нямат доверие в съдебната система като цяло (общо 57%). От другата страна са останалите отговори – „по-скоро да“ смятат 43% респондентите. Няма отговорили директно с „да“, както и такива, които нямат мнение по

www.eufunds.bg

въпроса.

Графика 5 Доверие в съдебната система

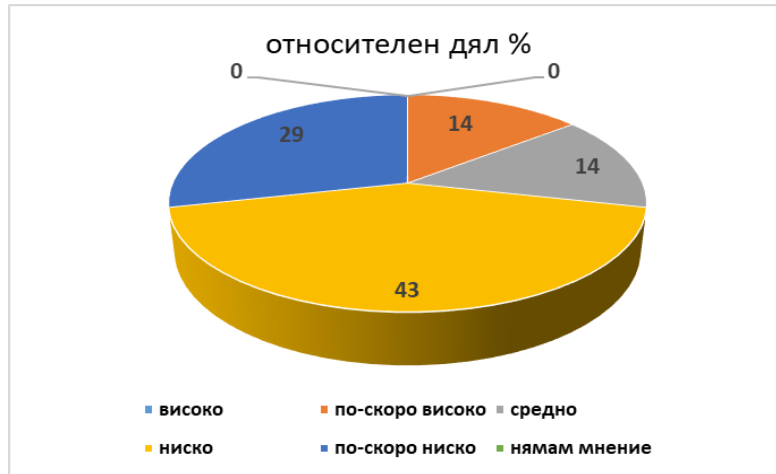

Въпрос 2. Как оценявате нивото на общественото доверие в съдебната власт като цяло?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
високо	0	0
по-скоро високо	3	14
средно	3	14
ниско	9	43
по-скоро ниско	6	29
нямам мнение	0	0
Общо	21	100

Общественото доверие в съдебната власт у нас е на ниско ниво според 72% от анкетираните представители на НПО, чиито отговори са или „ниско“, или „по-скоро ниско“. От респондентите 14% оценяват нивото на общественото доверие като „средно“. Останалите 14% са дали отговор „по-скоро високо“. Няма нито една оценка с алтернативния изцяло положителен отговор „високо“!

Графика 6 Нивото на общественото доверие

Въпрос 3. Кои са основните проблеми на съдебната власт според вас?

(възможен е повече от един отговор)

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
бавно правосъдие	9	20
корупция	11	24
политически натиск	15	32
липса на прозрачност	9	20
некомпетентност на съдебната администрация	0	0
лош имидж на институцията, създадена от медиите	2	4
друго	0	0
Общо	46	100

*Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

Отговорите на този въпрос, които до голяма степен съдържат в себе си и препоръки към съдебната власт у нас, не случайно са и най-много като брой в цялата анкета – общо 46. Според участниците в проучването най-много проблеми на съдебната власт създават политическият натиск и корупцията (съответно 32% и 24%), липсата на прозрачност и бавното правосъдие (по 20%). Сред основните проблеми на съдебната власт е посочен още лошият имидж на институцията, която създават медиите, докато „некомпетентност на съдебната администрация“ не е провокирало като отговорното една сред НПО.

Графика 7 Основни проблеми на съдебната власт

www.eufunds.bg

Въпрос 4. Каква според вас е обществената функция на съда?

(възможен е повече от един отговор)

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
Да наказва виновните и да оправдава невинните	14	38
Да налага принципи на справедливо живеене в обществото	6	16
Да гарантира равнопоставеност на гражданите пред закона и справедливо да разрешава споровете и конфликтите им	12	32
Да бъде равно отдалечен от страните арбитър в правни спорове и да ги решава окончателно	5	14
Общо	37	100

*Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

За обществената функция на съда анкетираните са посочили по повече от един отговор, което показва особеното внимание към въпроса. Според повече от две трети от НПО (общо 70%) съдът трябва „да наказва виновните и да оправдава невинните“ и „да гарантира равнопоставеност на гражданите пред закона и справедливо да разрешава споровете и конфликтите им“. От останалите два алтернативни отговора респондентите са посочили „да налага принципи на справедливо живеене в обществото“ (16%) и „да бъде равно отдалечен от страните арбитър в правни спорове и да ги решава окончателно“ (14%).

Графика 8 Обществената функция на съда

Въпрос 5. Откъде черпите информация за работата на съда?

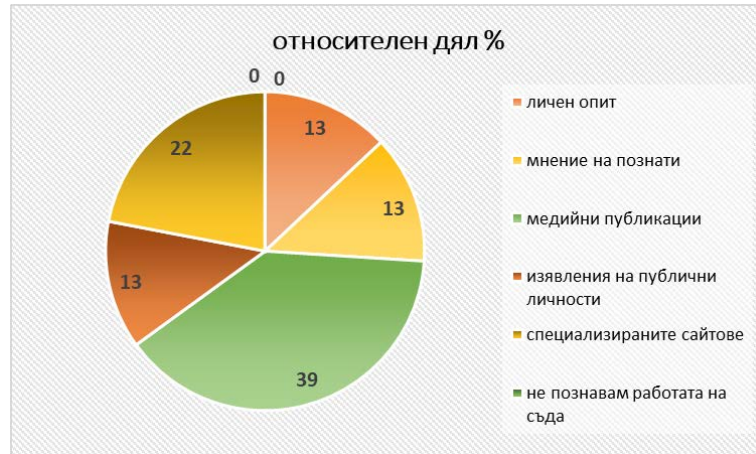
(възможен е повече от един отговор)

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
личен опит	4	13
мнение на познати	4	13
медийни публикации	12	39
изявления на публични личности	4	13
специализираните сайтове	7	22
не познавам работата на съда	0	0
друго	0	0
Общо	31	100

*Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

На този въпрос, касаещ източниците на информация за работата на съда, като алтернативни отговори от анкетираните НПО са посочени всички възможности. Най-масово се визират публикациите в медиите – 39%. От сайта на институцията необходимата им информация получават 22% от анкетираните, докато 13% ползват мнението на свои познати. От алтернативните отговори са посочени още „личен опит“ и „изявления на публични личности“ – също по 13%. Никой не е отбелязал, че не познава работата на съда, което е положителен факт.

Графика 9 Нивото на обществено доверие

Въпрос 6. Познавате ли работата на Районен съд – Русе?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да	0	0
да, отчасти	15	71
не	6	29
Общо	21	100

По-голямата част (71%) от анкетираните представители на НПО са посочили, че познават, но отчасти работата на РС - Русе; а останалата част от респондентите (29%) отговарят, че не са информирани. Нито един не заявява, че познава напълно правомощията, функциите и отговорностите на тази институция.

Графика 10 Познаване работата на РС – Русе

Въпрос 7. Кои аспекти от работата на Районен съд – Русе са Ви достатъчно познати?

(възможен е повече от един отговор)

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
Механизмите за провеждане на съдебен процес	7	29

Административните изисквания, правилници и процедури в съда	4	17
Начинът, по който се разпределят делата и се определят съставите	1	4
Съдебните заседания и процеса на постановяване на съдебни решения	2	8
Мерките, гарантиращи улеснен достъп до правосъдие на нуждаещите се	1	4
Информацията за движението на делата и решенията по тях	1	4
не съм запознат	8	34
Общо	24	100

*Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

Анкетното проучване отбелязва най-разнообразни отговори на въпроса, но в същото време най-много (34%) от НПО са обявили, че няма такива аспекти в работата на РС – Русе, които да са им достатъчно познати. Най-вероятно не са се интересували или не им се е налагало да вникнат в материята, тъй като не са имали нужда от услугите на институцията. Седем отговора са дадени за аспекта „механизмите за провеждане на съдебен процес“(29%), а четири за „административните изисквания, правилници и процедури в съда“ (17%). Двама от респондентите са посочили, че достатъчно познават организацията на съдебните заседания и процеса на постановяване на съдебни решения, а по един от анкетираните са дали отговорите „начинът, по който се разпределят делата и се определят съставите“, „мерките, гарантиращи улеснен достъп до правосъдие на нуждаещите се“ и „информацията за движението на делата и решенията по тях“.

Графика 11 Познати аспекти от работата на РС– Русе

Въпрос 8. В какво качество сте си взаимодействали с Районен съд – Русе?

(възможен е повече от един отговор)

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
жалбодател	0	0
страна по съдебно дело	3	14
потребител на съдебна услуга	14	63
наблюдател	1	5
не съм взаимодействал/а	4	18
друго	0	0
Общо	22	100

*Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

От отговорите е видно, че само четирима отанкетираните представители на НПО(18%) са не са взаимодействали с РС – Русе. Значителната част от респондентите са били потребители на съдебна услуга (63%), други 14% отговарят, че са били страна по съдебно дело, а 5% (т.е. един от участниците в проучването) – наблюдател.

Графика 12 Взаимодействие с РС– Русе

www.eufunds.bg

Въпрос 9. Според вас, разумен ли срокът, в който се разглеждат делата?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
разглеждането на едно дело отнема прекалено много време	6	28
делата се разглеждат в разумен срок	5	24
не мога да преценя	10	48
друго	0	0
Общо	21	100

Отговорът „не мога да преценя“ е даден в 10 анкети, което е почти половината от отговорите на въпроса. За - съответно 28% и 24% - от респондентите „разглеждането на едно дело отнема прекалено много време“ или „делата се разглеждат в разумен срок“.

Графика 13 *Разумен ли е срокът за разглеждане на делата***Въпрос 10. Според вас, отлагат ли се често делата?**

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
отлагат се често	6	29
отлагат се в рамките на допустимото	9	42
не мога да преценя	6	29
Общо	21	100

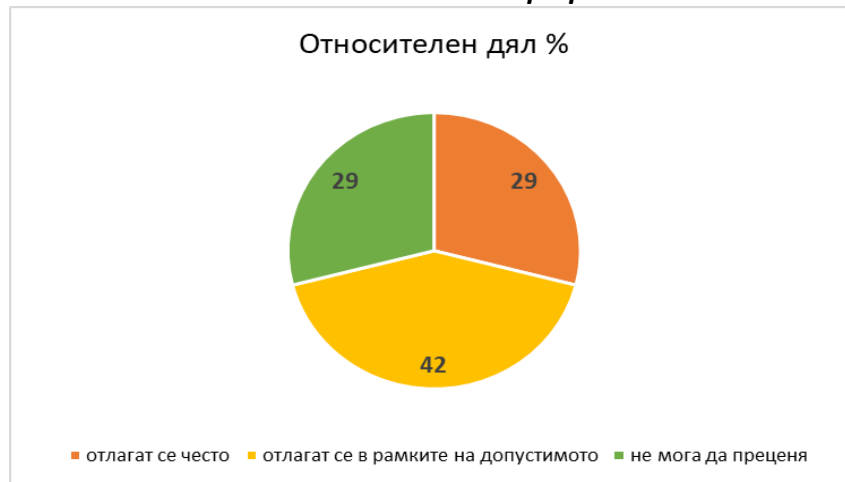
Като цяло с дадените отговори на този въпрос кореспондират с тези от предходния въпрос, свързан с организацията и провеждането на съдебните дела в РС - Русе. Според 42% от НПО делата се отлагат в рамките на допустимото. Поравно като бройанкетирани (по 29%) смятат, че делата се отлагат често или пък не могат да преценят дали това е така, тъй като явно не са запознати с организацията на този процес.

www.eufunds.bg

Графика 14 Отлагат ли се често делата

Въпрос 11. Според Вас кои са основните причини за отлагане на делата на Районен съд – Русе?

(възможен е повече от един отговор)

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
представяне на болнични листове от адвокатите по страните	3	13
неправилно призоваване на страните по делото	0	0
искане за представяне на нови доказателства	12	52
неявяване на адвокати	0	0
не мога да преценя	8	35
Общо	23	100

*Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

Относителният дял на тези, които не могат да преценят (35%), не изненадва, тъй като те са от групата на незнаещите дали често се отлагат делата в РС – Русе, заявили го и в предишния въпрос. Най-голям е броят на сметналите, че дела се отлагат поради „искане за представяне на нови доказателства“ (52%). Трима от представителите на НПО изтъкват като основна причина за това „представяне на болнични листове от адвокатите по страните“ (13%). Никой не е дал алтернативните отговори „неправилно призоваване на страните по делото“ или „неявяване на адвокати“.

Графика 15 Причини за отлагане на делата

Въпрос 12. Прозрачна ли е работата на Райнонен съд – Русе и реагира ли бързо на сигналите и жалбите на гражданите?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да, прозрачна е	0	0
недостатъчно	15	71
категорично не	0	0
не мога да преценя	6	29
Общо	21	100

С категоричните отговори „да“ и „не“ не се е ангажирал нито един от участниците в проучването. Отговор „недостатъчно“ са дали 71% от респондентите. Останалите (29%) не могат да преценят дали работата на РС - Русе е достатъчно прозрачна и дали реагира на сигналите и жалбите на гражданите.

Графика 16 Прозрачна ли е работата на РС – Русе

Въпрос 13. Как оценявате, според личната си компетентност, качеството на съдебните актове

www.eufunds.bg

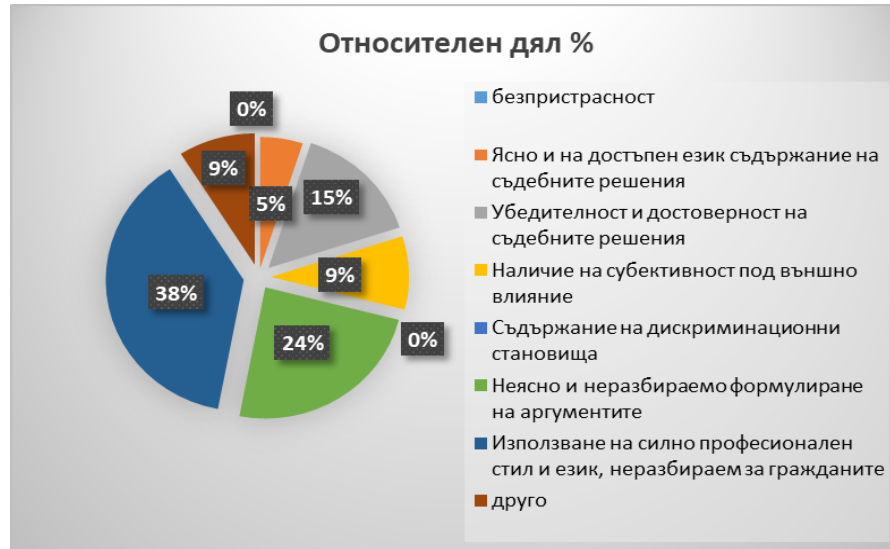
и решения на Районен съд-Русе?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
безпристрасност	0	0
Ясно и на достъпен език съдържание на съдебните решения	1	5
Убедителност и достоверност на съдебните решения	3	15
Наличие на субективност под външно влияние	2	9
Съдържание на дискриминационни становища	0	0
Неясно и неразбираемо формулиране на аргументите	5	24
Използване на силно професионален стил и език, неразбираем за гражданите	8	38
друго	2	9
Общо	21	100

„Използване на силно професионален език, неразбираем за гражданите“, „неясно и неразбираемо формулиране на аргументите“ и „наличие на субективност под външно влияние“ са категоричните отговори на общо 71% от представителите на НПО. За други 20% от отговорилите цитираните съдебни документи се отличават с убедителност и достоверност, написани са ясно и на достъпен език като съдържание. Нито един от анкетираните не е забелязал в издаваните от РС - Русе съдебни актове и решения други две техни алтернативни качества „безпристрасност“ или „съдържание на дискриминационни становища“. Две от НПО не могат да преценят, което е посочено в отговора „друго“.

Графика 17 Оценка на качеството на съдебните актове и решения

----- www.eufunds.bg -----

Въпрос 14. Как бихте оценили административното обслужване на Районен съд – Русе?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
има ясни правила	2	10
отношението към всички е еднакво	4	19
обслужването зависи от служителя	8	38
обслужването е на висота	4	19
обслужването е лошо	0	0
нямам мнение	3	14
друго	0	0
Общо	21	100

Почти половината (48%) от респондентите оценяват административното обслужване на РС - Русе в чисто положителна посока – че то е на „висота“, че „има ясни правила“ и че „отношението към всички е еднакво“. С по-друг нюанс е мнението надруги38% от представителите на НПО–те са категорични, че „обслужването зависи от служителя“, което може да означава, че те биха посетили конкретен магистрат или служител при ползване на услуга. Отговорът „нямам мнение“ е даден в три анкети (14%), което е логично от гледна точка на отговорите „не“ във въпрос 8 /макар че там неползвалите административни услуги от РС – Русе са с един повече/.

Графика 18 *Оценка на административното обслужване в РС – Русе*

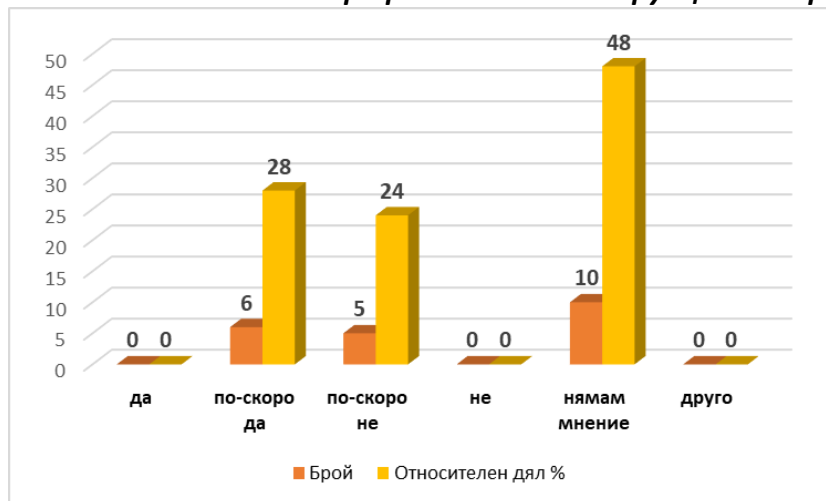

Въпрос 15. Има ли според вас наличие на корупционни практики в Районен съд - Русе?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да	0	0
по-скоро да	6	28
по-скоро не	5	24
не	0	0
нямам мнение	10	48
друго	0	0
Общо	21	100

Интересно е отразеното в този въпрос мнение на представителите на НПО от Русенска област. Никой от анкетираните не се е ангажирал категорично с „да“ или с „не“ относно това дали има наличие на корупционни практики в РС - Русе. Като се изключи отговорът „нямам мнение“, който са дали почти половината от участниците (48%), останалите се разпределят така – „по-скоро да“ (28%) и „по-скоро не“ (24%), т.е. почти поравно.

Графика 19 Има ли корупционни практики в РС – Русе

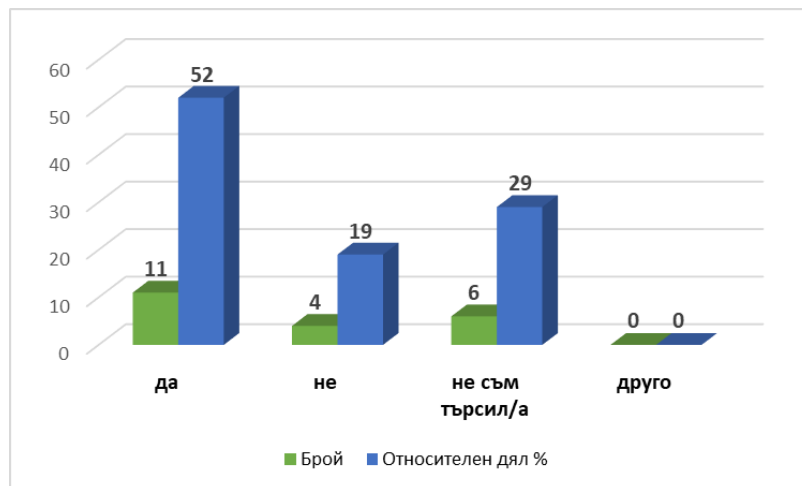

Въпрос 16. Лесно ли намирате информация за услугите на Районен съд – Русе?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да	11	52
не	4	19
не съм търсил/а	6	29
друго	0	0
Общо	21	100

С „да“ отговарят над половината от анкетираните (52%). Четирима от респондентите заявяват, че не намират лесно информация, докато шестима от тях не могат да бъдат категорични по въпроса, тъй като не са търсили такава информация.

Графика 20 Лесно ли намирате информация

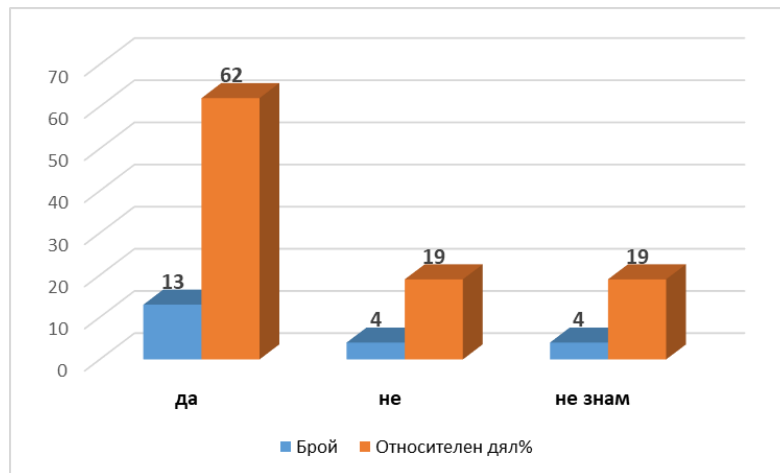

Въпрос 17. Ясна ли е писмената информация на Районен съд – Русе : табели, брошури, образци на документи?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да	13	62
не	4	19
не знам	4	19
Общо	21	100

Отговорите на този въпрос са пряк резултат от това дали участниците в проучването са ползвали или поне виждали предлаганата писмена информация в РС - Русе. Като ясна, тоест с „да“, я определят 62% от анкетираните. Четирима от респондентите смятат, че писмената информация не е ясна, докато други четирима представители на НПО не знаят, тъй като не са се докосвали до такава информация.

Графика 21 Ясна ли е писмената информация на РС – Русе

Въпрос 18. Държат ли се вежливо с клиентите служителите на Районен съд – Русе?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да	18	86
не	1	5
не знам	2	9
Общо	21	100

Въпросите за оценка на обслужването на клиентите в съдебната система и конкретно в РС – Русе са не малка част от анкетното проучване. Те дават представа дали наистина правораздаването винаги е насочено към хората и решаването на техните проблеми, или се отчита разминаване между съдебната система и гражданите. В случая положителен е фактът, че цели 86% от представителите на НПО заявяват, че служителите на РС – Русе се държат вежливо с клиентите. На противоположното мнение е само един (5%) от респондентите, а отговорът „не знам“ е даден в две анкети (9%).

Графика 22 Вежливи ли са с клиентите служителите

Въпрос 19. Кои аспекти от обслужването смятате, че най-много се нуждае в работата си Районен съд – Русе?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
достъп до информация	12	57
отношението на служителите към клиентите	5	24
знанията и уменията на служителите	3	14
друго	1	5
Общо	21	100

„Достъп до информация“ е отговорът, който са дали повече от половината от анкетираните (57%). Други смятат, че в работата си РС - Русе най-много се нуждае и от подобряване на отношението на служителите към клиентите (24%), както и от повишаване на знанията и уменията на същите тези служители (14%). В отговора „друго“ една НПО е отбелязала, че трябва да се помисли за работното време на съда – да е съобразено с възможността на потребителите на неговите услуги да го посетят. Тези аспекти ще се срещнат и в отговорите на следващи въпроси, което показва, че нестопанският сектор „напипва“ какво е нужно да се подобри в работата на съда.

Графика 23 Как да се подобри работата на РС – Русе

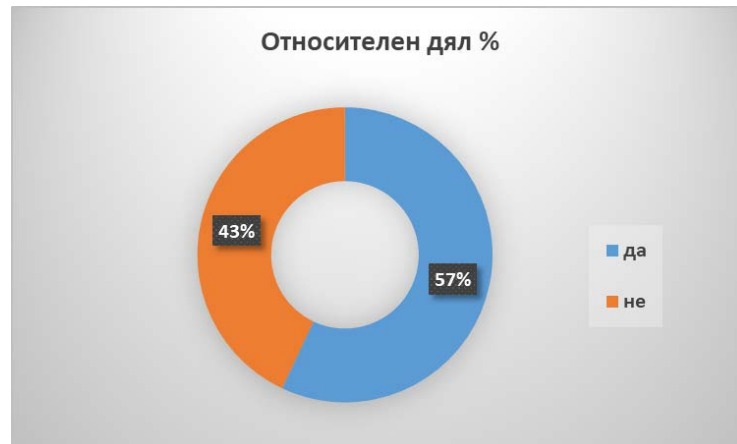
Въпрос 20. Оценявате ли физическата среда в Районен съд - Русе, че е достъпна и информационно обезпечена, включително за хора с увреждания?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
да	12	57
не	9	43
Общо	21	100

Представителите на НПО са разделени в отговорите на въпроса дали е достъпна за граждани физическата среда в РС - Русе. Половината от тях казват „да“, а другата половина „не“. От тези отговори обаче не става ясно, те не доказват дали физическата страна е достъпна или не.

Графика 24 Достъпна ли е физическата среда в РС – Русе

Въпрос 21. Какви според Вас са конкретните стъпки в работата на Районен съд – Русе, които биха подобрили информираността на гражданите и доверието в съдебната система?

(възможен е повече от един отговор)

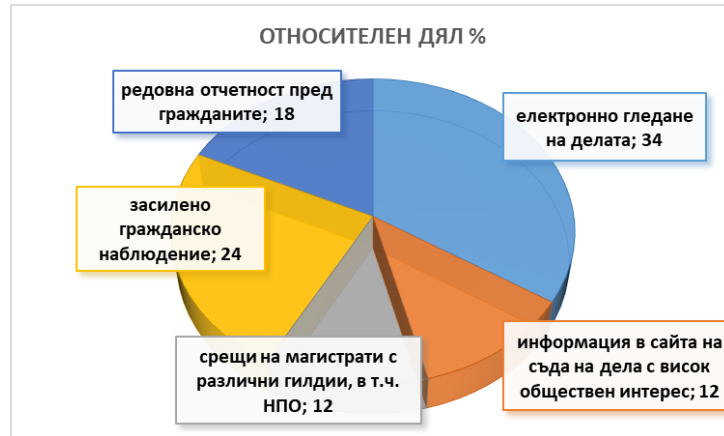
Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
електронно гледане на делата	11	34
информация в сайта на съда на дела с висок обществен интерес	4	12
срещи на магистрати с различни гилдии, в т.ч. НПО	4	12
засилено гражданско наблюдение	8	24
редовна отчетност пред гражданите	6	18
Общо	33	100

*Относителният дял в проценти е на базата на броя на дадените отговори, а не на база на анкетираните лица!

На този въпрос, търсещ отговори за подобряване на информираността на гражданите и доверието в съдебната система, като възможни са посочени и петте алтернативи. Най-масово се предлага електронното гледане на делата – 34%. За други от респондентите като конкретни стъпки в положителна посока най-вече биха допринесли засиленото гражданско наблюдение на работата на РС – Русе (24%) и редовната отчетност пред гражданите (18%). Трети залагат на информацията в сайта на институцията на дела с висок обществен интерес и на срещите на магистрати с различни гилдии, в т.ч. НПО (по 12%).

Графика 25 Конкретните стъпки за подобряване на информираността

www.eufunds.bg

Въпрос 22. Кои мерки според Вас биха подобрили независимостта на работата на магистратите?

Алтернативни отговори	Брой	Относителен дял %
обучение по професионална етика	9	43
постоянно обучение за повишаване на квалификацията	8	38
друго	4	19
Общо	21	100

„Обучение по професионална етика“ са посочили като една от мерките, които биха подобрили независимостта на работата на магистратите, близо половината от анкетираните. Според други 38% от представителите на НПО необходимо е и магистратите постоянно да се обучават за повишаване на квалификацията. Останалите 19% залагат на „друго“. Например, магистратите биха били по-независими в своята дейност, ако спре политическият натиск и политически обвързаните назначения в съдебната система; ако се изкорени шуробаджанщината. Акцентира се отново, както и в отговорите на предходни въпроси, на необходимостта от повече прозрачност, публичност и информираност на гражданството, от цялостна съдебна реформа в България.

Графика 26 Мерки за подобряване на независимостта

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ НА НПО ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Въпросите от анкетата са групирани по различни признаци, като при всяка една от групите се цели да се изследват най-важните аспекти от функциите и ежедневноната работа на Районен съд - Русе (РС). Разбира се, тези аспекти са в постоянна и неразривна връзка, често се преплитат, но отговорите на представителите на НПО в крайна сметка очертават една качествена картина и поставят добра основа за гражданско наблюдение върху дейността на съда.

За удобство и прегледност за всяка една от отбелязаните по-долу групи са извлечени общи констатации, изводи и препоръки, които са съществената част от анализа на анкетното проучване.

Анализ на отговорите на НПО за степента и познаване и начините на информиране за работата на РС – Русе (въпроси 5, 6, 7, 16)

От степента и умението да се ползват различните канали на информиране за работата на РС – Русе несъмнено ще зависи по-нататъшното развитие в положителна посока на взаимодействието между администрацията и гражданите. В този смисъл РС – Русе цели широката общественост да бъде запозната с неговата работа, а в случая неправителствените организации да получават достатъчно, компетентни и прозрачни правни услуги.

Резултатите от тези взаимно свързани четири въпроса от анкетата показват, че по-малката част от участниците дават отрицателни отговори, т.е. „не“, „не съм запознат“, „не съм търсил“. Ако всички отговори са достатъчно достоверни, то е възможновизираната част от анкетираните НПО да не са допирали до услугите на съда, в частност на РС – Русе. Останалите, които според тях добре познават организацията, функциите и отговорностите на съдебната система, са

www.eufunds.bg

значителната част от респондентите. Положителен факт е и това, че никой не е отбелязал, че не познава работата на съда (въпрос 5).

Може да се обобщи от анализиранияте резултати, че РС – Русе провежда добра информационна политика, старае се рационално да използва възможните канали за информиране и комуникация с гражданите, нестопанските организации, бизнес структурите и т.н. За това са показателни и отговорите, че информация за работата на съда анкетираните черпят най-вече от медийни публикации и специализираните сайтове. Прави впечатление, че този на РС – Русе е обновен и допълнен с нови данни и възможности за електронни услуги, които всеки гражданин и юридическо лице може да ползва в удобен вид. Традиция е вече провежданата всяка година в съда Ден на отворените врати под наслов „Законът и ние“ (инициатива, съобразена с Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020), посещенията на ученици от различни гимназии с цел запознаване с работата на съда и магистратите и подобни.

Могат да се извлекат няколко, макар и общи ПРЕПОРЪКИ за подобряване степента на информираност, като се направи уговорката за взаимност в тази посока: От своя страна гражданите и отделните юридически лица могат и следва да проявяват по-голям интерес и повече разбираемост към работата на съдебната система и на РС – Русе в частност.

- Администрацията на РС - Русе трябва още по-активно да използва различните комуникационни канали за информиране на широката общественост относно целия процес от своята работа – от момента на сезирането на съда до влизането на акта в сила;
- Текстовете, които се публикуват на електронната страница на РС – Русе, да се поднасят на по-ясен език, тъй като не малка част от тях не са напълно разбираеми за много от субектите на гражданското общество;
- В рубриците „новини“, „инициативи и събития“ и подобни в сайта на РС – Русе да се публикуват по-редовно информации за дейността, за прояви и интервюта с участието на магистрати, за приети важни нормативни документи, да се препечатват важни и интересувачи гражданите и юридическите лица казуси от европейската и българската практика;
- Чрез различни механизми и в достъпен вид и форма съдебната администрация да предоставя периодично информация от обществен интерес на НПО; от своя страна НПО да осигурява така необходимата за целия двупосочен процес на

взаимодействие обратна връзка, като формулират становища и препоръки; под формата на консултация администрацията би могла да се допитва до НПО за позицията им по конкретен проблем или норма, като този своеобразен диалог на партньорството предполага разработване на общи позиции и предложения за законодателна промяна.

Анализ на отговорите за мнението на НПО за ползваните административни услуги и оценка на обслужването в РС – Русе (въпроси 8, 14, 17, 18)

Мнението на третия сектор за ползваните административни услуги и за качеството на обслужването в РС – Русе е от особено значение, тъй като дава представа дали наистина правораздаването винаги е насочено към хората и решаването на техните проблеми, или се отчита разминаване между съдебната система и гражданите. Ако се приеме фактът от въпрос 5, че 63% от анкетираните са били потребители на услугите на съда, то в следващия въпрос от групата как оценяват обслужването 86% от тях отговарят по-скоро положително, макар и в различна степен и с нюанс (примерно, че обслужването зависи от служителя!). Това е добра атестация за работата на съда, като в подкрепа на този извод е високата оценка на участниците в анкетата, че служителите на РС – Русе се държат вежливо с клиентите (86%). Що се отнася до друг един аспект от тази група въпроси – дали писмената информация на съда е ясна, 62% от анкетираните са категорични с отговор „да“, тоест те определят видяните и ползвани брошури, образци на документи и пр. като добре подготвени.

От направените изводи става ясно, че по отношение на обслужването има какво още да се желае, и това е свързано с организацията на работа в самата институция, т.е. с повишаването на компетентността на служителите, с развиването на тяхната обща култура, с постигането на повече разбираемост в предлаганите за попълване документи и съответно оказване на помощ при попълването им. Като по-обща ПРЕПОРЪКА може да се даде:

- Преработване на наличните или разработване на нови образци формуляри, заявления и други документи, с по-ясни въпроси и достъпни за попълване.

Анализ на отговорите на НПО за организацията на съдебните дела в РС – Русе и качеството на издаваните актове и решения (въпроси 9, 10, 11, 13)

----- www.eufunds.bg -----

Прави впечатление, че в по-голямата си част представителите на НПО са отговорили, че не могат да преценят. Вероятно анкетираните или наистина не са запознати с детайлите от съдебната практика, или на преден план излиза навикът да се застраховат с такъв отговор, защото иначе трябва да бъдат по-категорични, а не биха искали да се ангажират с това. Разбира се, дадени са и алтернативни отговори относно сроковете на разглеждане на делата, както и за тяхното отлагане и причините за това. При съпоставяне на отговорите на въпроси 9, 10 и 11 се видно, че мнения са изразили почти един и същ брой от респондентите, т.е. те го правят, тъй като са били участници, страна в дадено съдебно дело. И на практика дават обратен резултат чрез конкретни оценки. Едни от тях твърдят, че разглеждането на едно дело отнема прекалено много време (28%), други са отбелязали, че делата се разглеждат в разумен срок (24%). На същия принцип според случилото се в хода на делата е отговорено и на въпроса дали делата се отлагат често - за 29 % от представителите на НПО това е така, а за други делата се отлагат в рамките на разумното. На въпроса за причините за отлагане на съдебните дела отново се срещат отговори от практиката – или се отлагат поради искане за представяне на нови доказателства, или поради представяне на болнични от адвокатите по страните, или пък за неправилно призоваване.

Що се отнася до изразеното мнение относно качеството на съдебните актове и решения – за 71% от нестопанския сектор отговорът е, че при тяхното изготвяне се използва силно професионален език, неразбираем за гражданите, неясно и неразбираемо се формулират аргументите, има наличие на субективност под външно влияние, само 20% отбелязват, че цитираните съдебни документи се отличават с убедителност и достоверност, написани са ясно и на достъпен език като съдържание. С други думи, анкетираните четат по различен начин и имат твърде различни мнения, което навява съмнението далине отговарят автоматично на въпроса?!

Отскоро интернет сайтът на РС – Русе е обновен и допълнен, от неговсеки може добре да се ориентира и да научи всичко, което го интересува. Може да се влиза в Единния портал за електронно правосъдие, а оттам да се прочетат и извадят всички документи по дадено съдебно дело, да се види движението по това дело и т.н. А също да се ползват електронни услуги – да се извади свидетелство за съдимост, да се намерят актове със заличени данни, да се подават заявления по реда на ГПК, сигнали за корупция, да се получи информация за начина, по който всяко дело е било електронно разпределено на принципа на случайния подбор.

Трудно е да се даде някаква ПРЕПОРЪКА след тези констатации и направените изводи от

----- www.eufunds.bg -----

практиката на РС – Русе.

Анализ на отговорите на НПО за прозрачността и комуникацията с потребителите, за аспектите и стъпките, нужни за подобряване на работата на РС – Русе (въпроси 12, 15, 19, 20,21)

При първия от тази група въпроси прави впечатление, че делът на респондентите, които са оценили конкретно прозрачността в работата на РС – Русе (като недостатъчна – 71%), е по-голям от този на посочилите опцията „не мога да преценя“. Тези шестима представители на НПО вероятно не са имали взаимодействие с институцията, не са ползвали никаква услуга или подавали сигнали и жалби, иначе биха имали все пак някакво впечатление. Обратна е ситуацията относно това дали има наличие на корупционни практики в РС – Русе, където надделява отговорът „нямам мнение“ (половината от анкетираните), т.е. те са преценили, че да се твърди или отрича това може да направи само онзи, който е бил свидетел или е участвал директно в такива схеми. На въпрос 20, например, дадените отговори „да“ и „не“ са почти поравно и от това не може да се добие представа дали е достъпна за гражданите от уязвимите групи т.нар. физическа среда в сградата на съда, или не е. Това означава, че анкетираният или е ходил в сградата, ли не е ходил, при което според това дава и отговора си, което не е сериозно. Доста по-активни са представителите на НПО при отговорите за качеството на обслужване и необходимите за неговото подобряване конкретни стъпки. Голяма част от анкетираните считат, че в работата на РС – Русе се нуждае най-много от достъп до информация за клиентите (57%). Други аспекти от обслужването, които ще допринесат за качеството на обслужване, е отношението на служителите към клиентите (24%), разбира се, има акценти върху знанията и уменията на служителите в съда, както и върху работното време на съда. Относно подобряването на информираността на гражданите и доверието в съдебната система като цяло (въпрос 21) респондентите смятат, че за това може да спомогнат най-вече електронното гледане на делата (34%) изасиленото гражданско налюдение на работата на РС – Русе (24%), залага се и на редовната отчетност пред гражданите на срещите на магистрати с различни гилдии, в т.ч. НПО.

Своевременното огласяване на законовата правна уредба, осигуряването на прозрачност по провеждането на съдебните дела, реагирането на жалбите и сигналите на гражданите ще допринесат за по-добрата информираност и за доверието в съдебната система. Всичко това се

----- www.eufunds.bg -----

прави, но все пак някои по-обща ПРЕПОРЪКИ биха се отразили благоприятно:

- По-често да се провеждат обществени проучвания по общозначими или конкретни въпроси за улавяне на настроенията и мненията на гражданите и гражданските организации;
- Въвеждане на по-ефективни форми на граждански контрол – ефективен, дори да е само с цел популяризиране на работата на магистратите, да се стимулира диалогът между гражданите, бизнеса и съдебната институция;
- В сайта на РС – Русе своевременно да излизат информации за хода на дела с висок обществен интерес, а не само да се пускат прессъобщения към медиите с предварително селектирана информация;
- Работното време на съдебната администрация при възможност да бъде съобразено с възможността на потребителите да могат да посетят РС и ползват неговите услуги.

Анализ на отговорите на НПО за доверието в съдебната система, за основните проблеми на съдебната власт у нас, за мерки за подобряване на независимостта ѝ (въпроси 1, 2, 3, 4, 22)

Участниците в проучването – 21 представители на НПО в Русенска област, са дали своето мнение и с това са допринесли за общата оценка за съдебната система у нас, която е една от най-обсъжданите и най-критикуваните в нашата страна. За разлика от не малка част от останалите въпроси в анкетата в тази група от въпроси отговорът „нямам мнение“ не е даван. Напротив, респондентите доста активно са подхождали към предложените алтернативни отговори и са посочили по няколко от тях. Нещо повече. Те са допълнили и още мнения и предложения относно проблемите на съдебната власт (дадените тук отговори са по повече от два на анкетиран) и как би се подобрила независимостта в работата на магистратите. За обществената функция на съда анкетираните са посочили по повече от един отговор, което също показва особеното внимание към въпроса. Общо 70% от НПО смятат, че съдът трябва „да наказва виновните и да оправдава невинните“ и „да гарантира равнопоставеност на гражданите пред закона и справедливо да разрешава споровете и конфликтите им“.

Представителите на НПО много точно са доловили, че начинът, по който могат да се преодолеят разминаването между съдебната система и гражданите, проявяваното подозрение между тях, неразбирането как функционира системата е чрез отвореност на съда към обществото. Съдът не трябва да е затворена система, а гражданите, и най-вече младото поколение, трябва да могат

----- www.eufunds.bg -----

да се запознаят с дейността му не само като страни в процес. И още, за да работят качествено, магистратите трябва да са независими.

Общата съвкупност на резултатите по тези пет последни въпроса от анкетата, направените от нестопанския сектор оценки и предложения формират и ПРЕПОРЪКИ в обсъжданата посока:

- Задълбочен процес на гражданското образование за работата на съдебната система, ориентиран за поколения напред, системност в провеждането му;
- Организиране и провеждане на планирани по съдържание и форма обучения за повишаване на квалификацията на служителите на съда, участия на съдебния състав в обсъждания, семинари и неформални срещи с гражданското общество;
- Провеждане на съдебното производство и писане на актовете на съдана по-разбираем език; Интернет достъп до съдебни процеси, особено до тези с висок обществен интерес;
- Пълна и дълбока реформа в съдебната система, смяна на компрометирания състав на ВВС с професионални магистрати и личности с високо обществено доверие, професионализъм и доказано кариерно развитие и компетенции.

ОБЩИ ИЗВОДИ ОТ АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Правораздаването винаги е насочено към хората и решаването на техните проблеми. Законът е такъв, какъвто е разписан, и би следвало всички да го четем по един и същ начин. Колкото и да е съвършено законодателството, винаги се намират възможности за опорочаване на съдебните процедури. В този смисъл аспектът има по-скоро морален характер, отколкото законотворчески.

И огласяването на същността на работата на съда, в частност на Районен съд – Русе, на категоричността и спецификата на правилата и критериите, осигуряването на прозрачност по провеждането на съдебните дела ще разсеят в известна степен съмненията за перманентната „виновност“ на институцията. И ако това се прави, възниква въпросът дали се прави по подходящ начин?! Защото от направеното проучване е видно, че нещата се случват в правилна посока, представителите на НПО(анкетирани са двадесет и един) не само са очертали съществуващи проблеми и изразили мнения и предложения, но са и доловили тенденции. Затова с анализа на резултатите от анкетата и препоръките в настоящия доклад, може да се подпомогне постигането на целите на проекта, основната от които е прилагане на гражданския

----- www.eufunds.bg -----

контрол върху реформата в съдебната система на територията на Районен съд – Русе и повишаване на прозрачността върху работата по гражданските дела.

В заключение може да се направи изводът, че проучването е проведено в съответствие с методическите указания и изискванията на проекта; то е осигурило необходимата база от данни, която след обстоен анализ е достатъчна предпоставка за извеждане на достоверни изводи и препоръки.

- Повишаване на гражданското участие за наблюдение на съда, засилване на прозрачността на съдебната власт и на диалога с гражданите, отправяне на предложения за подобряване работата на Районен съд –Русе;
- Подобряване имиджа на съдебната власт като гарант на върховенството на закона и като власт, осигуряваща защитата на правата и законните интереси на гражданите;
- Осигуряване на ефективна комуникация между съд, граждани и бизнес, въвеждане на иновативен механизъм за обратна връзка помежду им; повишаване на доверието;
- Популяризиране на системата за правна помощ сред гражданите;
- Повишаване капацитета на партньорските организации за съвместна работа при осъществяване на реформата в съдебната система.